

Зарем не е чудно што истите стари фрази и флоскули ви ги сервираат (односно подгреваат како јадење од завчера), секогаш кога ним тоа им се чини згодно? Еве, земете ја онаа фамозна "моќта е во народот" (што би му дошло како парафраза на дефиницијата за демократијата како владеење на народот)... Колку пати во изминативе 15 години ја користеа за да ни ги загреат срцата и оладените надежи, за да нè натераат да поверуваме во ноторната вистина дека тие владејат и ја имаат моќта, а ние им користиме како легитимација само кога невидливиот диригент ќе ја подигне палката и ќе го означи почетокот на концертот, во кој сите треба да звучиме како еден? Демек, "заедно кон едно". Ваквата манипулација со демократијата е сосема можна во ситуација кога некој настрана ќе ги потисне принципите на индивидуализмот и либерализмот, и ќе ви сервира демократија без либерализам, или што би рекле некои модерни теоретичари - нелиберална демократија! Да видиме што тоа практично значи во наши услови...

Се чини, нема потреба да одиме многу наназад во поновата политичка историја на Република Македонија. На почетокот, дури ваквите форми на манипулација и не беа толку експлицитно навредливи (за здравиот ум), како во последните неколку години. Но, со време дојде до извештување на разноразни техники за политички маркетинг, политичка пропаганда, па ако сакате и на "перење мозоци" (brainwashing). Кога тоа го прават политичките елити, ај и да не ви е криво. Ама, кога играјќи на тенката струна на љубовта кон татковината, како протагонист се јавува невладиниот сектор - тогаш ситуацијата е далеку поперфидна! Демек, излегува дека таквите акции се од народот, со народот и за народот - како во Линколновата позната изрека за демократијата "from the people, by the people, for the people".

Досегашниот репертоар се движеше од повиците "Моќта е во народот" и "Доста е" (во предизборието на 2002 година), преку "Не врти ѝ го грбот на својата држава", како и СМС пораките на наводно независниот невладин парламент (во времето на претседателските избори во 2004 година), за да ја допре долната амплитуда и да доживее антиклимакс во паролата "Некои прашања не заслужуваат одговор", во предвечерието на референдумот за Законот за територијална организација. Да, патем го симнаа изборниот цензус за локалните избори, а референдумот стана историска категорија без шанса да биде повторно ефектуиран - благодарение на новиот Закон! Изгледаше дека, барем ќе нè остават на мира, и сами ќе си ја водат политиката и државата. Како и да е, и тие и ние се помирихме со неграѓанственоста и апатијата, а капитулиравме пред идејата за "демократија без народ".



Билјана ВАНКОВСКА

“
Vo vreme na op{ t a
i zmama, ka` uvawet o
na vist i nat a st anuva
revoluci oneren ~i n
”

Xorx ORVEL

МОЌТА Е ВО НАРОДОТ - ИЛИ МОЖЕБИ НЕ Е?



Но, ете ти го деновиве најновиот "бисер" на старата пропагандистичка машинерија, токму на годишнината од референдумот! Велат: "Спомнете ја Македонија по добро! Верувајте во сопствената моќ да ги придвижате работите!" Опа, бато! Изгледа дека повторно некому сме му потребни! Овој пат од нас зависело, сме имале моќ и треба да ги придвижиме работите! Искрено, дури и мене срцето ми затрепери за момент. Кој од нас не е умо-

рен од сиромаштијата, безнадежноста, дефетизмот!? Кој од нас не почувствувал потреба да го победи песимистот во себе (иако, често песимистот е само добро информиран оптимист)? Кој не сака да каже убав збор за своето најмило? Од сопствено искуство знам како е кога ќе се најдете во странство или во дијалог со странци да заземете "одбранашки" гард кон нивните критики за вашата земја, без оглед што знаете дека се во право. Тоа му доаѓа

СЕ ПОМИРИВМЕ СО НЕГРАЃАНСТВЕНОСТА И АПАТИЈАТА, А КАПИТУЛИРАВМЕ ПРЕД ИДЕЈАТА ЗА "ДЕМОКРАТИЈА БЕЗ НАРОД". НАЈНОВИОТ "БИСЕР" НА СТАРАТА ПРОПАГАНДИСТИЧКА МАШИНИЈА: "СПОМНЕТЕ ЈА МАКЕДОНИЈА ПО ДОБРО! ВЕРУВАЈТЕ ВО СОПСТВЕНОСТА МОЌ ДА ГИ ПРИДВИЖИТЕ РАБОТИТЕ!". КОГО ТРЕБА ДА ЛАЖЕМЕ - НИВ ИЛИ СЕБЕ? ПРВО МОРАМЕ ДА СТАНЕМЕ ГРАЃАНИ ВО СОПСТВЕНОСТА ДРЖАВА, ДА ОСТВАРИМЕ БЛИСКА СРЕДБА СО ОНИЕ НА ВЛАСТ КОИ СЕ НЕДОСТИЖНИ, ГЛУВИ И СЛЕПИ ЗА НЕСРЕЌАТА НА СВОЈОТ НАРОД...

како кога мајката може да го искра своето дете без пардон, ама нема да дозволи истата критика да дојде однадвор - тогаш го брани како лавица!

Би сакала да верувам дека творците и протагонистите на акцијата "Спомнете ја Македонија по добро" имале најдобри намери - ете, да не мобилизираат да создадеме убава претстава за сопствената земја пред очите на светот, па дури и да не потсетат дека не е сè така црно, дека во оваа транзициона магла заборавивме на самореспектот и дека поседуваме вредности кои сме ги имале и сè уште ги имаме, ама сме ги запустиле, не сме ги изгланцале одамна, па сме ги и подзаборавиле. Но, отпосле, кога ќе ви пројде моментот на слабост и сентименталност, и кога ќе погледнете убаво околу себе, а ќе се задлабочите во суштината на јавниот повик - работите добиваат поинаква димензија!

Еве, да појдеме по ред (односно, по наводите во прогласот). Велат, наредните неколку месеци биле клучни за нашето барање да добиеме кандидатски статус во Унијата. ОК, дај Боже да го добиеме кандидатскиот статус, но треба ли да го заборавиме случајот на Турција, која богаме си проживеа четврт век со тој фамозен кандидатски статус, а дури и сега кога се почнаа преговорите за полноправно членство, Барозо им порачува нема гаранција ниту за должината на процесот, ниту за крајниот исход. Бидејќи, почитувани сограѓани, ЕУ го задржува правото во секој момент од преговорите да ги суспендира! Во контекст на нашиве оптимисти и инспиратори на народната моќ, значи ли тоа дека ќе мораме да ја спомнуваме Македонија по добро само до 9 ноември (или евентуално само до крајот на декември) - или, пак, до конечниот исход?

Втората поента на прогласот е во тоа што, наводно, ние како граѓани дневно имаме 100.000 телефонски разговори со граѓани од ЕУ, а да не зборуваме за СМС и електронските пораки, па тоа била неискористена можност да лобираме и да ја фалиме нашава државичка. Мислат ли тие дека сега тактиката на НВО Парламентот на утрото од претседателските избори треба да ни стане национална платформа, па да почнеме да им испраќаме пропагандистички пораки на нашите колеги, партнери и пријатели? Знаем како би реагирале луѓето од ЕУ, кога би добиле такви пораки. Но, замислете го профитот на мобилните оператори!!! Да не говориме за политичкиот ефект и легитимитетот кој, како колатерален ефект, би го унижиле нашите на власта во предизборна година! А кога ќе се сетите колку наши граѓани можат да остварат нормална ко-

муникација со светот заради еноормно високите цени на телефонските импулси, да не зборувам за фактот што Македонија е на дното по бројот на корисници на Интернет (и следствено на електронска пошта), тогаш ви станува јасно кои се оние привилегираните кои ја имаат можноста и да се среќаваат и да комуницираат со Европа. Е, за жал, ако некој досега и се здобил со не баш убав впечаток за нас, за тоа се одговорни токму оние кои најчесто не претставуваат таму, како наши народни избраници, дипломати, лобисти и слично. Па, минатата година, нели токму тие не кодошеа во Брисел и велеа дека биле добри лидери, ама народов им бил националистички и лош???

Третиот момент е лагата. Зарем да се залажуваме дека оние кои не скенираат со години не знаат добро какви сме и што имаме, а што немаме? Кого треба да лажеме - нив или себе? Еве, земете го наводот од прогласот за "функционалноста на мултиетничкиот политички модел"!!! Невиден нонсенс, кога сите параметри укажуваат на катастрофалните резултати во таа сфера. Всушност, некои од луѓето кои стојат зад прогласот токму неодамна се појавија како експерти за политички систем во најновиот Извештај за рано предупредување на УНДП и ја потврдија ваквата констатација. Демек, тогаш ја предупредуваме јавноста (домашна и странска), а сега ќе ја лажеме со нудење поинаква слика! Сакате ли да говориме за "стабилноста во регионот за која придонесуваме" (веројатно со тоа што кризите како Кондово ги решаваме на елегантен неправилен начин, а во земјата ни циркулираат околу 200.000 парчиња нелегално оружје)? Или, земете ја "целосната посветеност на остварување на меѓународно признатите цели"??? Веројатно некој мисли дека луѓето во ЕУ се блесави и маломумни, па заборавиле дека си го потпишавме билатералниот договор со САД во врска со Меѓународниот кривичен суд, или дека учествуваме во операцијата "Слобода за Ирак", која се коси со сите меѓународно признати норми - но и со експлицитните препораки на ЕУ упатени до нашата Влада да не го чини тоа (а кои патем им создадоа големи главоболки на оние кои го одговараа Прашалникот)?

Е, па сега, за што станува збор овде? Една година по повикот да си останеме дома и дека треба да им веруваме на нашите елити дека тие знаат што е за нас и нашата евроинтеграција најдобро, сега некој (маскиран како НВО сектор, а за големи пари), сака да си игра со нашите патриотски чувства и да не убеди дека од нас зависи интеграцијата во ЕУ. Каков пер-

фиден начин да ја префрлат одговорноста за своите промашувања врз нас! Не дај Боже да стаса негативен одговор од Брисел, кој мислите дека ќе биде одговорен? Секако, ќе се покаже толку zgodно при рака да ги имаат како жртвени јарци - пессимистите, дефетистите, катастрофичарите и слично, односно оние кои (заради природата на својата професија или јавен ангажман), можат да го искажат гласот на немоќниот народ т.е. на оној народ на кој му е одземена моќта, но и правото на слобода на изразување на мислата.

На крај, една порака до власта и до оние кои не тераат да мислиме (сосема погрешно и недемократски), дека државата и режимот на власт се едно исто: кога власта ќе обезбеди пристоеен живот за своите граѓани, кога тие ќе можат без страв да ја кренат телефонската слушалка, да се слушнат со своите роднини (или деца кој ги однел бранот на одлевање на мозоци), кога нашите деца ќе знаат што е тоа Интернет, и кога сè поголем број граѓани ќе можат и лично да појдат во земјите на ЕУ - дури тогаш ќе можеме да бидеме вистински лобисти за својата земја. Дури тогаш нема да не гледаат под око само затоа што ексклузивното право да ја претставуваат земјата ја имаат оние малкумина кои ги реализираат оние фамозни 100.000 повици дневно (во голема мерка злоупотребувајќи ги службените телефонски линии, кои ги плаќаме ние како даночни обврзници). Дотогаш, ваквите акции ќе ги сметаме за фрлање прав во очите, затскриена акција за поддршка на власта, облик на замолчување на револтот и фрустрациите од постоечката состојба и поттик за колективно фалсификување на стварноста. И секако, убав и профитабилен начин да се биде инволвиран во невладини проекти... Да не се залажуваме, реално во ваквата акција можат да се инволвираат само привилегираните, и можете да се обложите дека тие зборуваат само за убавите страни на животот во Македонија. За останатите, понатопи во беда и сиромаштија, фразата да се спомне некој/нешто по добро, има помалку морбидно значење и потсетува на онаа "за покојните сè најдобро". Овие кои не поттикнуваат на оптимизам и Монтипајтонски ни пеат за looking from the bright side of life (т.е. Македонија), се подготвени да замижат пред општата несреќа од чисто "патриотски побуди". Ама прашајте ги дали тие би биле професионални оптимисти ако не им е платено за тоа или ако ја немаат среќата да бидат дел на малиот процент во општеството кој живее како бубрег во лој? За останатите останува да веруваме дека љубовта кон татковината нема врска со лојалноста кон власта и кон розовата претстава која сакаат да ни ја наметнат како патриотизам. За да не ценат во Европа, и за да станеме сограѓани со Европејците (како што ни велат во прогласот), мораме прво да станеме граѓани во сопствената држава, да оствариме телефонска или блиска средба со оние на власт кои се недостижни, глуви и слепи за несреќата на својот народ.